

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 86 * číslo 28 * 9. července 2006 * Cena 6 Kč

Téma týdne
Ženy v církvi –
referát
olomoucké biskupky
na setkání
v Janských Lázních

KANDIDÁTI NA ÚŘAD PATRIARCHY SE PŘEDSTAVILI NA TEOLOGICKÉ KONFERENCI

Dvoudenní teologická konference, která se konala 23. a 24. června v Husově sboru v Praze - Dejvicích, měla druhý den na programu představení kandidátů na úřad patriarchy. Dr. Tomáš Butta i dr. Jan Hradil nejprve představili sebe i svůj pohled na to, jak by měla naše církev fungovat. Dr. Tomáš Butta se krátce vrátil ke krizi, kterou naše církev v minulých dvou letech překonávala, protože konference se konala prakticky přesně rok poté, co bývalý patriarcha na sněmu na svůj úřad resignoval. Pak představil svůj program obnovy (uvádíme ho na str. 3). Dr. Jan Hradil rozebral negativa, která se v naší církvi objevují. V první řadě jde podle něj o nedostatek vzájemné úcty mezi kněžími a špatnou komunikaci. Připomněl příběh slepce, který denně rozsvěcel louče, aby poskytl světlo kolemjdoucím, třebaže ho sám nepotřeboval, a vyslovil přání, abychom se jednou mohli takovému slepci podobat. S obdivem hovořil o římskokatolickém hnutí fokolare, které dokázalo zapojit do církevní práce celé rodiny laiků. Uvedl však také, že nemáme proč se trápit, protože podobné problémy, jako máme my, mají i ostatní církve. V závěru krátce představil sebe i svou rodinu.

Pak přišel čas na dotazy účastníků konference. Ti se zajímali o to, jaké mají oba kandidáti vztahy s Husitskou teologickou fakultou UK. Dr. Jan Hradil sdělil, že v období, kdy byl děkanem fakulty nynější přednosta naukového odboru prof. Zdeněk Kučera, na fakultě přednášel a byl i v komisi pro rigorózní řízení. Nyní se pro značnou vzdálenost, kterou musel každý týden dojíždět, a pro další povinnosti, které má jako slovenský biskup a starosta, nemůže na výuce našich studentů podílet. Dr. Tomáš Butta ještě

v tomto akademickém roce na fakultě učil rovněž. Prof. Zdeněk Kučera tuto skutečnost velice ocenil, když uvedl, že jsme se při výběru kandidátů na úřad patriarchy znovu vrátili ke světlému období, kdy v čele naší církve stáli lidé, působící i na akademické půdě. Další dotazy se týkaly znalosti cizích jazyků, kdy oba kandidáti svorně uvedli, že se domluví německy a že se tomuto jazyku věnovali hlavně proto, že v něm existuje většina teologické literatury. Účastníci konference se zajímali i o to, jak dr. Jan Hradil zvládne práci slovenského biskupa i starosty. Ten uvedl, že by v případě zvolení funkci starosty vykonávat asi nemohl, ale rád by zůstal v zastupitelstvu města, protože ho lidé zvolili a přejí si, aby pro ně pracoval.

Atmosféra poněkud zhoustla, když vystoupila se svým příspěvkem farářka z brněnské diecéze Petra Vítková, která uvedla několik kritických připomínek na adresu dr. Jana Hradila. Ty se týkaly doby, kdy působil jako farář v brněnské diecézi. Dr. J. Hradil vysvětlil, že si v tomto období s některými kolegy v diecézi příliš nerozuměl. Proto odešel do pražské diecéze do Mělníka a pak na Slovensko. Tam převzal kartotéku s třiceti adresami a dnes jsou tam fungující náboženské obce a pěkné společenství, které se v počtu padesáti lidí schází pravidelně k bohoslužbám. I v brněnské diecézi po něm zůstal v Náměšti nad Oslavou opravený sbor, kde o velkých svátcích navštěvovalo bohoslužby sto padesát lidí.

Vystoupení dalšího faráře brněnské diecéze Milana Vostřela bude mít pravděpodobně ještě nepřijemnou dohru. Ten totiž citoval z dopisu jedné pražské advokátky, zasláno v loňském roce na adresu ústřední rady.

Druhý den teologické konference patřil kandidátům na úřad patriarchy (zleva Jan Hradil a Tomáš Butta)

Advokátka si stěžovala na chování slovenského biskupa ve sporu o dědictví v její rodině. Dr. J. Hradil sdělil, že dopis je nepravdivý a že velice pomohl jejímu otci, který může dosvědčit, jak se celá věc měla. Protože bratr farář má tytéž informace, považuje to za snahu ho v kandidatuře poškodit, požádá o zahájení kárného řízení, ač to není jeho zvykem.

Zbývá dodat, že dr. Jan Hradil má pravdu a vztahy v církvi zatím stále nejsou nejlepší. Důkazem je i malá účast duchovních na této konferenci. Mezi přítomnými převládali laici a zúčastnilo se jen přibližně 70 lidí.

(noe)

Úspěšný Světový den modliteb

Sbírka letošního Světového dne modliteb byla určena do Jihoafrické republiky na léky pro děti a těhotné ženy HIV pozitivní. Bohoslužby tohoto nejstaršího ekumenického sdružení u nás pořádají nejčastěji ženy z naší církve, z Církve česko-bratrské evangelické a Římskokatolické církve. Na organizaci se podílejí i ženy z Bratrské jednoty baptistů a letos na čtyřech místech i z Armády spásy. Celkem ekumenickou bohoslužbu pořádá 15 církví, včetně jednoho německého evangelického sboru. Předsedkyně českého výboru sestra Alena Naimanová - naše farářka z Rychnova nad Kněžnou letos na žádost náboženských obcí a farností navštívila dvacet míst, kde podala výklad, jak ekumenické setkání organizovat. Upozornila i na to, že není bezpodmínečně nutné pořádat bohoslužbu první pátek v březnu. Lze zvolit i jiný termín, který více vyhovuje místním podmínkám. Např. program pro děti používá řada duchovních i na letních křesťanských táborech.

Letošní pomoc Jihoafrické republice nebude jen symbolická. Na konto UNICEF bylo pro tento účel odesláno 100 000 korun!

Příští bohoslužbu Světového dne modliteb připravily ženy z Paraguaye. Tématem je Shromáždění pod Božím stanem. Pokud by se i vaše náboženská obec chtěla první březnový pátek připojit, obraťte se na sestru Alenu Naimanovou (Bezručova 16, 516 01 Rychnov nad Kněžnou), která ochotně poradí a zajistí i pro vaši obec veškeré materiály.

(red)

Autorské čtení v Třebíči

Není to tak dávno, co byl v naší církvi rozšířen docela dobrý zvyk - jednou nebo dvakrát za rok se pár členů jedné náboženské obce vydalo navštívit své bratry a sestry v jiné náboženské obci. Člověk tak měl možnost seznámit se s místními pamětihodnostmi, sprátelit se s dalšími členy církve a navštívit společně bohoslužby v jiné obci. Nedávno jsem si tuto zkušenost zopakovala, když byla sestra Jindřiška Kubáčová pozvána do Třebíče, kde pro ni místní náboženská obec zorganizovala autorské čtení ve sboru, a ona mě vzala s sebou. Nestor náboženské obce bratr Miloš Pražan nám zajistil ubytování a připravil program. Je až neuvěřitelné, jak hluboké má znalosti z české historie, jak podrobně dokáže vyprávět o každé místní památce. Ukázal nám evangelický kostel, který nám ochotně půjčovala Českobratrská církev evangelická, když jsme ještě neměli vlastní sbor, o trebičské bazilice věděl víc než průvodkyně. V židovské čtvrti, která je zapsána mezi památky UNESCO, zná každý dům... Plakátky na autorské čtení sestry Jindřišky Kubáčové roznesl,

Dokončení na str. 3

ŽENY V CÍRKVI A ŽENA BISKUPKA

Asi vás zklamu. Nečekejte žádný historický exkurs o službě žen od novozákonního času dodnes: od role diaconické prvních křesťanek, přes mariánské téma (mé oblíbené), ženské církevní řády, nedůstojné diskuse o rovnoprávnosti a rovnocennosti, spory o přirozený zákon a přirozené právo až po biskupský úřad s ženou. Zvolila jsem nenápadnější, ale důležitý úhel pohledu.

Název "ženy v církvi" a žena biskupka ve mně evokují nedávný titulky našich novin: Žena předsedkyně senátu! Umíte si představit titulky: Muž předsedou senátu? Nebo diskusi na téma, jaké procento mužů napíšeme na volební kandidátky politických stran? Nechci rozvažovat v rovině oddělování - ženy v církvi, muži v církvi. Jsem pro koedukované křesťanství, v němž v "Kristu není muž ani žena..." Společně, neodděleně a nevy-

děleně, ale se znalostí našich odlišných obdarování shůry. Úmyslně neříkám daností ale darovaností. Danost je svazující předurčenost stroje. Darovanost otevírá možnosti odpovědné svobody, k níž Bůh člověka stvořil ve dvou verzích.

Své odlišnosti bychom my, ženy a muži, měli znát, respektovat, navzájem si jich vážit a nechat se jimi obohacovat. Bohužel tomu tak zatím není. Jsme si jinací. Lišíme se fyziologicky i mentálně, v oblasti biologicko-neurologické stejně jako v rovině kulturně-symbolické. Naše odlišnosti však k sobě nestojí hierarchicky ani konkurenčně. Nejsou jedny víc a druhé méně, nestojí proti sobě, nemají rozdělovat, ale v doplnění spolupracovat.

Děkuji své církvi, že to brzy pochopila i v oblasti dříve v církvi veskrze mužské - kultické, v kněžství... Právě v církvích (a ostatně ve všech nábo-

ženstvích) tvoří ženy v kostelních lavicích většinu. V zástupech kolem Ježíše byly především ženy, jim se vzkříšený Kristus zjevil jako první.

Máme shůry různá obdarování. Ženy jsou intuitivní, citové a duchovně důvěřivé, zatímco muži jsou racionální, logičtí a skeptičtí. Úmyslně neuzívám druhý stupeň - citlivější, racionálnější... Už to by povyšovalo jedny nad druhé. Jsou stejně tak racionální ženy a citliví muži, jako hysteričtí muži a vyrovnané ženy. Naše odlišná obdarování do života lze jistě zjednodušit. Žena pečovatelka, muž vůdce smečky. Žena - kinder, küche, kirche, muž - vládce, dobyvatel, živitel. Žena láska a služba, muž moc a síla. Každé zjednodušující klišé je však zavádějící. Nebezpečně od sebe odděluje přirozený zákon a přirozené právo (s trochou nadsázky danost a darovanost).

Dokončení na str. 3

O pokoji, který není z tohoto světa
„Bez kázně se život tříští, stává se chaotickým a chybí mu soustředěnost,“ upozorňuje nás Erich Fromm v knize Umění milovat. Všichni jsme už poznali, jak je chaos ničivý, ruší „naše kruhy“, řeče-no s Archimédem. Vymanit se z chaosu bývá obtížné, věci nenavazují, jsme nevykonní, všechno nám padá z rukou. Vede nás meditační soustředění, pomůže nám modlitba, prosba o vnitřní pokoj. První naše myšlenka po probuzení by měla patřit Bohu, měla by se stát tedy modlitbou, třeba krátkou ale účinnou a objímající vskutku celou naši duši. Do našeho rozespalého, zastřehého, probouzejícího se vědomí se tak náhle vlévá zázračná energie. Hledáme řád, toužíme uniknout neodbytně dotírajícímu chaosu. Pokoj – to znamená především uvědomit si dvě polohy. Je žádoucí pobývat nerušeně i o samotě, vyskytovat se v přirozeně ohraničeném prostoru, na který mám lidský i právní nárok. Aroma domova patří k pokoji, hledání opory, jistoty, bezpečí, harmonie mezi naším „Já“ a „Já sám“. Pokoj, který dává Bůh, je jiného druhu, duchovního. Znamená urovnání hodnot a vztahů. Jediné když máme vztahy k transcendentnu ujasněné a jsou v určitém řádu, můžeme prožívat skutečný a pravý pokoj, mír, jenž přichází z nitra a který nám nikdo nemůže vzít. Pak teprve přestáváme být zajatci chaosu. „Dodržuj řád a řád podrží tebe,“ praví lidová moudrost. Křesťanský pokoj nemá nic společného s fatalismem. Je místem spíše božského zklidnění, pokojného usebrání uprostřed bouře, radosti ve smutku, odvahy v únavě. Ovoce Ducha jesti pokoj, tichost (Ga 5,22). Ponoříme-li se do nitra, rozhostí se v nás klid, jaký duši totiž dává Kristus. Ten pokoj, který dávám vám, není z tohoto světa. Bez ukázněné a soustředěné zaměřenosti na dárce takovéhoho kýženého rozpoložení nemůžeme přijmout obdarování, otevřeme své srdce Stvořiteli. Ponechme si tak každého dne ukázněně alespoň malou chvíli pro vnímání a zažití skutečného pokoje, který není z tohoto světa.

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu

5. NEDĚLE PO SVATODUŠNÍCH SVÁTCÍCH

Kdo doufá v Hospodina, má v něm svůj hrad

Ani zuřící živly člověku nepřátelské, živly, jichž Hospodin užívá jako nástrojů svého soudu, nemohou ublížit Božímu Synu a těm, kdo jsou s ním. Nestačí však jen vědět to a vzorně odříkávat. Pravá víra se osvědčuje toliko ochotou jít za Kristem kamkoli, třeba do nebezpečí. I malá víra pak, díky Duchu svatému, u křesťana v takových životních zkušenostech roste a sílí. Rozbouřené živly patří k apokalyptickým obrazům. Kristův lid se má v posledních časech osvědčit při nejtěžších zkouškách, dříve než Pán definitivně přemůže síly zla a dopřeje pak věrným podílu na svém triumfu. Avšak již nyní má být na nás křesťanech vidět, že svou jistotu a pomoc hledáme u svého Pána, že žijeme v jeho blízkosti a že v sobě nosíme jeho pokoj.

Vstup: Jb 38,1-11

Tužby:

2. Abychom v těžkých chvílích života pozvedali s důvěrou hlas i srdce k nebesům v upřímné modlitbě...
3. Aby se nikdo z nás v nesnázích a ve starostech o sebe i o bližní nepouštěl ruky Páně a abychom pevně doufali v jeho pomoc...

Epištola: 2 K 6,1-13

Evangelium: Mk 4,35-41

K obětování: Pš 29,25

Závěrečné čtení: Sk 27,27-44 (nebo Ž 46)

Modlitba:

I když se někdy cítíváme opuštěni a vydáni na pospas bouřím života, ty, Pane, o nás dobře víš a ze své velké lásky nechceš nás nechat zahynout. Prosíme o pevnější víru, opravdovější lásku a nevadnoucí naději. Prosíme o vnitřní pokoj, který nám nemůže dát nikdo jiný než ty sám. Prosíme o odvalu vydávat svědectví o své víře.

Vhodné písně: 50, 88, 94, 101, 141, 156, 184, 303, 312

K VÝROČÍ NAROZENÍ DR. KARLA FARSKÉHO

Pokračování z č. 27

To znamenalo tedy slovo "veselo" v mém i Karlově psaní. Jde o 21. července 1918 v Praze a v Plzni. Ze všeho je tedy patrné, že datování zmíněného Karlova psaní není správné. Snad chtěl psát 17. 6. (já mu psal předtím 15. 6.), napsal tedy datum, ale v tom ruchu pak se k vlastnímu psaní dostal až někdy 26. 6., kdy soudím, že dopis je asi psán. Anebo se vůbec přepsal. Celý dopis je psán narychlo a na dovtip, jak patrně ze slohu. Dříve jsem tomu datu nevěnoval pozornost, ale vzhledem k událostem, které dopis líčí, je záhodno si věc ujasnit.

Jsem tu tedy uprostřed známých událostí na jaře 1918, jejichž jevištěm byla Plzeň, nebo které k ní měly aspoň blízký vztah.

Nebylo za války snad dědiny, v níž by nebyla panovala určitá nervosita, neklid. Celý život byl jakoby pozdvižen, vyšinit ze svých kolejí. Tento stav ve zvýšené míře prožívala Plzeň, kde 30 000 otroků vyrábělo ve velkém smrtící zbraně a třaskaviny na ostatní otroky a na konec i na sebe samy. Zmíněná již katastrofa bolevecká pohřbila řadu těch, kteří, ať již z důvodů jakýchkoli, pracovali proti životům ostatních. A nakonec čekala i na mnohé ty výrobce granátů, šrapnelů a děl rovněž fronta.

Události na jaře roku 1918 nervositu v Plzni ještě vystupňovaly. Dne 21. května, v úterý po svatodušních svátcích, bezprostředně po známých pražských divadelních slavnostech, po jejich násilném ukončení, po zastavení Nár. listů atd., vypukla známá vzpoura "Plzeňáků", sedmého střeleckého pluku v Rumburku. Ponevadž šlo o domácí pluk, byla tato událost v Plzni přirozeně sledována se zvýšeným zájmem a s živou účastí; dotýkala se místních lidí.

Pak ohlásil na červen arcibiskup Huyn visitaci na celé čtyři týdny. A provedl ji, ač byl od ní zrazován i místním duchovenstvem. Přijel do Plzně 10. června. Za jeho přítomnosti došlo k masakru, jež Karel líčí v dopise, jak jsem uvedl. Při pohybech obětí té surovosti, vesměs dětí, k nimž vyrukovaly korporativně dílny státních drah, vyšleho už nepokryté, co dosud doutnalo pod zdánlivě klidným povrchem. Podrobněji vypsával Karel vše, svoji aféru s Huynem v Přelomu. Poukazuji též na to, co ve Sborníku napsal br. Khíl. Tady se nad Karlem zablesklo podruhé a zahřmělo doopravdy.

Huyn sám Karlovi doznal, že se na něho podrobně informoval u svého předchůdce Skrbenského. Měl tedy Karla na mušce a jel, jak nesporně a

patrně ze všeho, do Plzně s určitým úmyslem proti němu. Už ta skutečnost sama i pak průběh celé věci svědčí, jak myslím, provždy ve prospěch Karlův a znamenají nesporně jeho mravní vítězství; nebál se postavit všemocnému arcibiskupovi, který zde byl stejně nástrojem Říma jako Vídně, a nebál se tak učinit v těžké době, kdy šlo opravdu o jeho existenci, jak mi píše pak 6. července (srovnej dále). Jak vidím ze svého psaní ze dne 15. června 1918, psal mi Karel o svém prvním výstupu s Huynem, který měl 12. června, patrně hned. Tento dopis nemožno nalézt (ale někde jej asi mám), jen svoji odpověď k němu. Měl jsem obavu, po staré zkušenosti z aféry se Skrbenským, aby se Karel z rozčilení zase neroznemohl.

Proto jsem mu psal: „Pranic se tomu nedívím: jen si z toho nic nedělej, jako tenkrát z toho Skrbenského. Nějak to dopadne – jen nic nebrat tragicky. Zvláště když máš potíže se žaludkem. Kdyby něco mělo být, myslím, aby ses poradil s doktorem Zahradníkem. Jen tedy abys byl zdrav, ostatek je nesmysl. Měls mu říci, že jsi profesor a ne lokaj! Sám se s tím, pokud nemusíš, nezlob.“

JUDr. Josef Farský
 (pokračování příště)

Nad Písmem

DŮVĚŘUJEŠ MI?

Genezaretské jezero připomíná svým tvarem harfu. Měří 23 km od severu na jih a 14 km od západu na východ. Místy má hloubku až 50 m. Podnebí je charakteristické svým subtropickým klimatem, břehy jsou zelené, teplota vzduchu neklesne ani v zimě pod 14 stupňů Celsia. K náhlým bouřím zde dochází zejména v letním období, kdy do silně prohřátého ovzduší vnikne studený vzduch z Golan. Vlny někdy dosahují až pětmetrové výše. Můžeme tu vidět pestrobarevné čluny se stříškou poháněné větrem. Díky horkému klimatu místní rybáři rozházují své sítě převážně v noci.

Evangelista Marek zaznamenal Pánův příkaz učedníkům: „...mějte připravenou loďku kvůli zástupu, aby mě neucačkali.“ (Mk 3,9) V případě nutnosti mluvil ze břehu a loďka pak sloužila jako kazatelna. Rozhodně se však nejednalo o zcela bezpečný dopravní prostředek. Navíc Ježíš, vyučený tešař, nebyl námořník. Nemohl sám řídit loď. Někteří jeho učedníci však byli rybáři a mohli tuto práci zastat. Vypluli večer. Pravděpodobně chtěli nechat Mistra odpočinout po namáhačném dni. Ustláno měl na zádi. Mysleli si, že cestu zvládnou i bez jeho pomoci. Jenže pak přišla bouře tak veliká, že se loď začala naplňovat vodou. V těchto těžkých chvílích si apoštolo- vé na spícího Ježíše vzpomenu, budí ho, ale nejde jim o něj. Nemají strach, aby nepřepadl z lodi do vody, bojí se hlavně o sebe! Vyčítají mu: „Tobě je jedno, že zahyneme?“ A tehdy dává Kristus příkaz moři: „Zmlkni a utiš se!“ Učedník se zmocní veliká bázeň. Ptají se: „Kdo je Ježíš, že jej poslouchá vítr i moře?“ Uvědomme si, že moře je v biblickém smyslu pova-

žováno jednak za sídlo dábelkých mocností (Da 7,2-7), ale zároveň je vytvořeným živlem, který je poslušný Bohu (Gen 1,6). Celý děj naznačuje, kdo je Mesias. Rád bych připomněl slova žalmisty, který se raduje z Boha: „Proměňuje bouři v utišení, takže umlknou vlnobítí jejich.“ (Ž 107,29)

Události související se zklidněním vlnobítí jsou popisovány v Novém zákoně formou zprávy. Ta je svědectvím o skutečné moci Spasitele. Lze však v ní vidět i symbolický význam. Loďka může připomínat církev, která čas od času vpluje do všech možných bouří času. V krizových dobách pak nelze spoléhat na své vlastní síly, ale je třeba se obracet k Hospodinu. Na hodinách náboženství se v souvislosti s tímto příběhem dětem obvykle říká, že ke Kristu se můžete obracet v každou chvíli svého života, neboť on, stejně jako bouři, utiší i strach. Význam příběhu však lépe pochopíme až s následující otázkou: „Proč se tak bojíte, jak to, že nemáte víru?“

Možná, že si řeknete: „Asi měli málo víry na to, aby sami utišili bouři.“ Ale kdo z nás má dost víry? Myslím, že právě tohle Pán učedníkům nevyčítá. Víra totiž nemá představovat nějaké úsilí. Jde tu o vztah. Věřit znamená také důvěřovat. V dnešním světě o sobě hodně lidí říká, že jsou "věřící". Jedni uctívají něco nad námi, druzí lásku v nás, další se spokojí s konstatacím: „Věřím, že něco existuje.“ Také Satan ví, že je Bůh. Ale vědět nestačí! Opravdová víra znamená spolehnout se na Všemohoucího, který dokáže přinést klid do našich srdcí, třeba i v beznadějně situaci. Na druhou stranu mnozí z nás už zakusili, jaké to je utápět se v problémech a při-

tom volat: „Bože, ty neslyšíš?“ Nemějme však obavy, že Pán zaspí naše volání o pomoc. Vstoupil na naši lodičku právě proto, abychom nezahynuli a má všechnu moc tam, kde jsme my bezmocní. Neznepokojujme se zprávami o zákeřných nemocech, přírodních katastrofách, terorismu či o mravním rozkladu společnosti. Ať svět pozná, že patříme ke Kristovi. Žijme v blízkosti svého Pána a nosme v sobě jeho pokoj.

(ik)

**Drahý náš Bože!
 Odpusť nám,
 prosím,
 hřích nevíry.
 Často jsme spoléhali
 na své lidské schopnosti
 více než na tebe.
 Sami jsme se ujali
 kormidla svých životů
 a myslili si,
 že tě nepotřebujeme.
 Věděli jsme sice,
 že jsi,
 ale tvého Ducha
 jsme nechali spát.
 Děkujeme ti za to,
 že v těžkých chvílích
 na nás nezapomínáš,
 ale dáváš nám
 svůj klid.
 Kéž bychom
 ti zůstali věrní!
 V tobě máme jistotu,
 že nás nakonec
 vysvobodíš z bouře
 závisť, svárů
 a vlastních omylů.
 Ty máš moc
 vítězit nad zlem.
 Řekni jenom Slovo
 a utišení budou
 duše naše.
 Amen**

ŽENY V CÍRKVI A ŽENA...

Dokončení ze str. 1
Zhruba před sto lety získaly ženy volební právo (aspoň někde) a otevřely se jim vysoké školy (aspoň někde). Století už tedy vstupují ženy do světa mužů, teritoria vykolíkováného a nejméně dva tisíce let ovládaného muži. Vstupujeme do dřívě "mužských věcí" se vši svou ženskou odlišností. Oskar Wilde si kdysi posteskl: Proč nejsou ženy jako my? Právě tady pramení všechny ty rádobly humorné ale v jádru nechutné a vzájemně se ponižující hospodské řeči mužů o ženách a naopak. Všichni je dobře známe. Smutně dokazují, jak málo toho o sobě navzájem víme a jaké ne-skutečné předsudky a hloupá mínění o sobě máme.

Sto let je málo na to se poznat, neurážet se a respektovat. Sto let však stačilo k tomu, aby se ženy staly prezidentkami a vedly obrovské podniky a muži si brali rodičovskou dovolenou a pracovali třeba jako au pair. Dnes se už dokonce vzájemně vlamujeme do dřívě mužských a ženských prostorů práce a služby na díle světa. Nejde o žádnou výměnu rolí. Nehrajeme přece divadlo. Jde o společné nesení břemen. Každý jak má darováno a každý jak umí. Navzájem se přece těmi darovanostmi obohacujeme ku společnému prospěchu.

Že k tomu všemu postrádáte Boží slovo? Vzpomeňte na evagelii v Betánii. Nejpůvodnější povazatelista Marek píše o ženě, která olejem z nardu pomazala hlavu Pána Ježíše. Některým z přítomných mužů se to jevílo býti lehkomyšlným utrácením peněz, které mohly sloužit chudým. Všichni přítomní určitě měli svého Mistra rádi a mysleli to dobře. Přesto každý jednal jinak. Ježíš Kristus jim pak vše laskavě vysvětluje. Po dvou tisících letech

si s úžasem přečteme u C. G. Junga: Ženy jsou schopny velkých věcí z lásky k člověku, muži z lásky k věci. Naše odlišnosti mějme na mysli, kdykoli si vzájemně vstupujeme do svých dřívě jen mužských a jen ženských domén. Ale pozor! Mužské i ženské darovanosti, možnosti a způsoby nejsou předurčeností jen do určitých typů služby. Protože mají muži (ženy) takové vlastnosti, patří jim v církvi i ve světě jen takováto služba, nebo-li protože jsme každý jiný, pak nám každému přísluší i jiná služba.

Tenhle postoj pokládám ne-li za mylný, tak problematický. Mělo by tomu být přece naopak: přestože a právě proto, že jsme každý jiný, můžeme docela klidně a dobře ve stejné práci, službě a funkci (jenom jinak) pracovat. Právě v tom shledávám úžasné obohacování. Stejnou službu s různým obdarováním činit jinak.

Zatím, bohužel, muži stále čekají a čekají, že ženy budou v jejich kdysi výsostných teritoriích pracovat jejich, mužským způsobem. Že převezmou jejich mužský model myšlení, vidění, vedení, rozhodování. Proto nejsou ženy, bohužel, v politice. Nemají čas lobovat s tvrdými lokty a do noci vysedávat na schůzích. Chybí jim totiž domácí servis nákupů, plenek a úklidu. A nadto - když žena jedná rozhodně a neústupně, řeknou, že je hysterická. Jedná-li tak muž, je zásadový. Ženy nejsou na vytváření vizí - byt' by hravě dokázaly blouznivé sliby nenaplněné budoucnosti předložit. Simone de Beauvoir trefně vystihla, že "kuchyň naučila ženy trpělivosti". Není snad trpělivost první z vlastností lásky? Ženy vědí, že velké věci se ve skutečnosti dosahují drobnými krůčky úmorně se opakující stereotypní tiché služby, v jakési chardinovské spirále.

Výjimky jistě potvrzují pravidlo, ale obecně platí, že ženy při své polyfunkčnosti dokážou vnímat věci v souvislostech, mají nižší spotřebu obdivu, výraznější citlivost pro vztahy, snaží se vždycky nalézt konsensus. Udržování rodinného krbu naučilo ženy věci života obětavě scelovat, dávat dohromady. Těchto vlastností a schopností by měli muži využít a nechat ženy sloužit v mužských doménách ženským způsobem. Kéž by to aspoň zkusili.

Samozřejmě i my ženy často chybně nutíme muže, aby v našich propachtovaných prostorech pracovali žensky, po našem: když nás milují, tak nám přece mají nosit květiny, když vaří v kuchyni, nemá po nich zůstat tvůrčí hora špinavého nádobí, když jsou nemocní, ať nefňukají a přemohou se jako my, ženské... To, bohužel, nejde. C. G. Jung napsal: „U muže převažuje ve vnějším zaměření logika a věcnost, u ženy převažuje cit. Ale v duši se tento poměr obrací. Muž směrem dovnitř cítí, žena však uvažuje. Proto muž snadněji propadá totálnímu zoufalství, kde žena je stále ještě schopna utěšovat a doufat...“ Jak je užitečné tohle všechno o sobě navzájem vědět. Kéž by už konečně i mužům byla položena otázka, kladená zatím jen ženám: Jak se vám daří skloubit práci s péčí o rodinu? Pak třeba i v porozvodové péči o dítě bude mít na ně stejně plné právo jako žena - matka, také muž - otec. Mužská otcovská autorita, stejně jako jeho hravost - je práce pro děti nenahraditelná. Radujme se společně ze svých tak různorodých obdarování, respektujme je při vzájemném prostupování v teritoriu života. Co takhle nechat ženy (slovy Seifertovými) "něhou zadýchat svět" nejen rodiny, ale i politiky a církve?

Jana Šilerová

Po nedělních bohoslužbách v Třebíči (zleva br. M. Pražan a br. P. Mečkovský)

Autorské čtení v Třebíči

Dokončení ze str. 1

kde se jen dalo, takže Sbor dr. Karla Farského - Přední synagoga byla už před začátkem téměř plná. Čtení jsme si rozdělili s místním duchovním Petrem Mečkovským, který si vybral úryvky z knih Dům v nádražní ulici a Znamení smlouvy (jejíž další vydání by snad mělo brzy vyjít v naší edici Blahoslav), a se sestrou Jindřiškou, která recitovala své básně. Pro každého autora by asi bylo utrpením poslouchat jeho verše z cizích úst, proto jsem raději zvolila několik drobných próz z knížky Pět chlebů a dvě ryby. Čtení mělo velký ohlas, se zájemci jsme ještě dlouho po skončení debatovali v místní hospůdce.

Bratr farář Petr Mečkovský a bratr Miloš Pražan nám další den nabídli výlet do nedaleké Kralic nad Oslavou, kde jsme si s dalšími členy náboženské obce mohli prohlédnout muzeum Kralické bible a zbytky tajné bratrské tiskárny. Bývalý reformační kostelík dnes slouží Římskokatolické církvi, jejíž věřící mají asi něco společného s našimi. Na nástěnce kostelíka totiž stojí doslova: „Ti, kdo při mši sv. tlachají anebo se smějí, zasluhují, aby byli v kostele usmrceni bleskem.“

"Třebíčáci" však takové výhrůžky nepotřebují, jak jsme se mohli přesvědčit na nedělní bohoslužbě, po které jsme se s touto pohostinnou náboženskou obcí rozloučili. Je dobře, že zvyk vzájemných návštěv ještě úplně nevymřel, a rozhodně stojí za to ho znovu rozšířit.

(noe)

NĚKOLIK MYŠLENEK K TÉMATU OBNOVY CÍRKVE

Vnější reformy a vnitřní obnova

Samotný zrod Církve československé husitské je dějinným výrazem touhy po reformách a obnově křesťanství v naší vlasti. Pojmy "reforma" a "obnova" nejsou totožnými. Reforma má spíše vnější a jednorázový charakter, zatímco obnova je vnitřním a trvalým procesem. V naší církvi byla záhy pocitována nedostatečnost pouze vnějších uskutečněných reforem jako liturgie v mateřském jazyce a demokratické organizační uspořádání, i když to bylo důležité. První patriarcha dr. Karel Farský užíval výraz "obroda", aby zdůraznil vnitřní charakter stálé duchovní obnovy křesťanů (srov. CČS. Stručné informace o náboženských názorech, úkolech a organizaci církve československé. Praha 1925, s. 40-41). A dr. František Kovář deset let po vzniku naší církve říká, že úkolem je překonat ochablost a stagnaci a "obnovit důvěru a nadšení". Vyzývá „Obnovme sbratření, jakého jsme byli svědky v počátcích církve“ (Deset let československé církve. Praha 1930, s. 54). Z Bible poznáváme, že obnova není rychlá radikální jednorázová záležitost. Tou je pouze ta eschatologická ve smyslu konečného a dokonalého obnovení všeho (Mt 19,28 řec. paligenesia; srov. Mk 9,12 Sk 1,6), která není naštestí v našich rukou. Pro nás je však nezbytná stálá vnitřní obnova (2 K 4,16), obnova srdce (Ž 51,12), obnova mysli (Ř 12,3), duchovního smýšlení (Ef 4,23). Stále aktuální je modlitba „Pane, obnov svou církev a začni u mne“ (viz Pereira, A.: Myšlenky a modlitby. Praha 1991, s. 52).

Nárys programu a jeho priority

Zdůrazňuje se na druhé straně právem, že je potřebná zcela jasná koncepce pro naplňování poslání naší církve v přítomném čase a vyznačení jejích zcela konkrétních úkolů. Takové koncepce byly patrné v díle Karla Farského i Františka Kováře. K poslání církve ve své době se vyjadřoval v řadě významných prací prof. Otto Rutrlé. Cenné jsou také práce prof. Milana Salajky, který provedl důkladné analýzy a podal řadu námětů k situaci a úkolům církve (Salajka, M.: K analýze vývoje CČSH. TR 1990, s.1-11; týž:

Křesťanská církev ve své duchovní aktivitě a práci. UK Praha 1998, s. 59-61). Mnohé z nich nebyly dosud pro strategii a praxi naší církve vytěženy. Strategii, koncepci a program s vyznačenými prioritami církve dnes potřebuje. Takový program nemá být však záležitostí jednotlivce, ale musí vycházet z církve a jejího souhlasu s ním. Je nesprávná situace, kdy jednotlivec přinese důkladně vypracovanou koncepci - "vizi ideální církve podle svých představ" a pak se jí snaží proti vůli druhých prosazovat. Osobně vidím význam týmové práce ve formulování této koncepce jako misijně-pastorační strategie v přítomnosti. Navíc každá koncepce a prognóza vyžaduje předem důkladnou analýzu situace na základě dostupných informací. K tomu je prostor v rámci sněmovní práce i pro zvláštní skupiny teologů a dalších odborníků a v biskupském sboru. Pokusím se přesto ve stručnosti vyjádřit priority, které vidím jako důležité v současné situaci CČSH:

1. Znovuobjevování daru liturgie;
2. Teologická práce jako společné hledání pravdy evangelia;
3. Soustavná katechetická činnost;
4. Individuální pastorační a zdůraznění charakteru církve jako společenství založeného na osobních vztazích;
5. Zaměření se na mladou generaci;
6. Aktivity vzdělávací, sociální a kulturní vzhledem k veřejnosti a společnosti;
7. Rehabilitace husitství jako křesťanského a kulturního fenoménu.

Obnova církve je spojena s obnovou bohoslužby

Obnova církve má velmi těsnou spojitost s bohoslužbou. Už ve Starém zákoně změny poměrů v konkrétní dějinné situaci provázela obnova oltáře, chrámu a služby v něm (2 Pa 15,8; 24,12; 29,35). V husitství se do centra úcty a zbožnosti dostal kalich a přijímání z něho jako ústřední bohoslužebný symbol. Reformace postavila do centra křesťanského shromáždění Bibli a z ní vycházející důkladné kázání. Obnova katolické církve ve 20. století je spojena s liturgickým hnutím. A samotný vznik Církve československé husitské má úzký vztah k bohoslužbě - konkrétně překlad mše do českého jazyka a následně pak hledání vyjádření vlastního

pojetí slavnosti večere Páně s ohledem na liturgické tradice východní, západní i protestantské. Liturgie podle patriarchy dr. Karla Farského tvoří po desetiletí základní pilíř života naší církve. Dnes si klademe otázku, proč liturgie v naší církvi tolik neoslovuje. Nedávno jsem dostal od jedné sestry písemnou otázku, která zněla: „Kdybyste byl zvolen do úřadu patriarchy, jaký máte program na to, aby lavice v kostelích byly více zaplněny našimi věřícími?“ Odpověděl jsem jí v tomto smyslu: ...Pocitujete tíživě situaci nízké účasti věřících na pravidelných nedělních bohoslužbách, která se projevuje v řadě náboženských obcí naší církve. Církev československá husitská patří podle průzkumu na základě údajů při posledním sčítání obyvatel v roce 2001 k církvím s nejvyšším věkovým průměrem svých členů, tj. 61,9. Průměrná účast na bohoslužbách, která se uvádí ve statistikách, je 15 účastníků. Spatřuji problém nízké účasti na bohoslužbách ve sborech naší církve v tom, že není dostatek aktivních členů církve, kteří by se s husitskou církví a jejím posláním ztotožnili tak, aby pro ně byla na prvním místě. Aby pro ni žili a obětovali jí svůj čas. Díky Bohu, že jsem takové lidi - zapálené a vytrvalé křesťany také v naší církvi mohl poznat a poznávám. Ale jsou to jednotlivci, jinak v řadách našich členů převládá liknavost, lhostejnost, odtažitost, nezáměr. Jednu z cest k obnovování živého společenství naší církve spatřuji ve znovobjevování daru bohoslužby. Je to postupná a dlouhodobější cesta opravdové vnitřní obnovy. Obnova církve nejsou velká prohlášení k davům, ale pravidelná vnitřní obnova z Božích slova a svátostného společenství. Každá obnova vzniká z malých začátků. Ježíš kázal zástupům, ale také několika učedníkům. Kázal i třeba dvěma ženám, a z toho ho jedna ještě ani neposlouchala (L 10,38-42). Znovuobjevování daru bohoslužby - Liturgie podle Karla Farského znamená moudré vedení duchovními k pochopení jejího smyslu. Myslím, že je potřebné neustále vysvětlovat a připomínat, že bez účasti na bohoslužbě není křesťanství možné. A to se týká všech generací. Uvedu příklad: Když členové rodiny nemají potřebu setkávat se společně u stolu, když nepotřebují spolu hovořit, každý si žije svým životem, tak je něco v nepořádku. Stejně tak společenství církve se potřebuje setkávat při slyšení

Dokončení na str. 4

